

Teknik- og Miljøforvaltningen
Njalsgade 13
2300 København S
Att.: Adm. direktør Søren Wille og Direktør Camilla Bjerre

ADVOKATPARTNERSELSKAB
WWW.PLESNER.COM

AMERIKA PLADS 37
2100 KØBENHAVN Ø
TLF +45 33 12 11 33

v
SEHV@PLESNER.COM

16. juni 2023

ALHA/sehv

SIGYNSGADE OG KRAKAS PLADS - BEMÆRKNINGER TIL INDSTILLING TIL TMU-MØDE DEN 19. JUNI 2023 MV.

Som advokat for Bo-Vita skal jeg med henvisning til (i) Teknik- og Miljøforvaltningens e-mail af 2. juni 2023 med delafgørelse vedrørende Bo-Vitas anmodning om aktindsigt i beslutningsprocessen vedrørende Krakas Plads og (ii) Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling af 12. juni 2023 til Teknik- og Miljøudvalget om godkendelse af dispositionsforslag vedrørende fortsat lukning af Krakas Plads, herved vende tilbage til sagen med venlig anmodning om, at nedennævnte bemærkninger inddrages i sagen ved forelæggelse for Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 19. juni 2023.

Teknik- og Miljøudvalget skal på mødet den 19. juni 2023 tage stilling til Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling om, at scenariet "Lukket gade" skal danne grundlag for videre projektering og anlæg af Sigynsgade og Krakas Plads. Bo-Vita har ved brev af 6. juni 2023 fra bestyrelsesformand Jan Hyttel til Teknik- og Miljøforvaltningen gjort indsigelse mod forvaltningens indstilling om fortsat lukket gade. Bo-Vitas indsigelse fastholdes uændret med nedennævnte supplerende bemærkninger.

1. Kort om sagsforløbet forud for Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling til Teknik- og Miljøudvalget

Ved e-mail af 6. marts 2023 fra Teknik- og Miljøforvaltningen til Bo-Vita blev Bo-Vita gjort bekendt med, at Styregruppen for Områdefornyelsen ved Skjolds Plads ("Styregruppen") på møde den 2. marts 2023 havde truffet beslutning om at indstille til Teknik- og Miljøforvaltningen, at der skulle arbejdes videre med Sigynsgade som fortsat lukket gade ved Krakas Plads, i modsætning til Sigynsgade som åben gade.

Det fremgik videre af e-mailen, at indstillingen fra Styregruppen til forvaltningen var baseret på dels udfaldet af en længere inddragelsesproces, hvor grundejere, borgere og øvrige interessenter var blevet hørt, dels en majoritetsbeslutning i Arbejdsgruppen for Områdefornyelsen ved Skjolds Plads henholdsvis Styregruppen.

Det fremgik endeligt, at Teknik- og Miljøforvaltningen på baggrund af (i) inddragelsesprocessen, (ii) indstillingen fra Styregruppen samt (iii) en forvaltningsmæssig vurdering, havde truffet beslutning om, at der nu skulle udarbejdes et detailprojekt for den lukkede gade.

Beslutningens karakter af en forvaltningsafgørelse har væsentlig betydning for navnlig Bo-Vitas videre udvikling af Bo-Vitas boligafdeling Den Grønne Trekant og realiseringen af den tryghedsskabende indsats i Den Grønne Trekant samt boligselskabets VIBOs tilgrænsende boligafdeling Vognvænget, der samlet udgør boligområdet Aldersrogade.

Ved e-mail af 9. marts 2023 fra undertegnede gjorde Bo-Vita indsigelse og anførte - med henvisning til det materiale, som Bo-Vita løbende er blevet gjort bekendt med i processen - at den trufne beslutning, dels i regi af Styregruppens forberedende arbejde og efterfølgende indstilling til Teknik- og Miljøforvaltningen, dels i regi af Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering, var og fortsat er baseret på et ufuldstændigt og delvist

usagligt grundlag, der ikke kan begrunde, at der arbejdes videre med projektet Sigynsgade som fortsat Lukket gade på det foreliggende grundlag.

Bo-Vita anmodede i forbindelse med indsigelsen om at modtage følgende materiale:

- Komplet høringsmateriale fra Styregruppen (er efterfølgende delvist modtaget)
- Hørings svar fra samtlige parter og evt. Styregruppens høringsnotat over indkomne svar (er efterfølgende modtaget)
- Indstillingen fra Styregruppen til Teknik- og Miljøforvaltningen (er efterfølgende modtaget)
- Teknik- og Miljøforvaltningens forvaltningsmæssige vurdering, herunder redegørelse for de af Teknik- og Miljøforvaltningen inddragede kriterier og afvejningen heraf (sidstnævnte er fortsat ikke modtaget)

Efterfølgende har Bo-Vita ad flere omgange i perioden mellem den 17. marts og den 2. juni 2023 fået delvis aktindsigt i relevant materiale, men er fortsat uden dokumentation for centrale dele af processen frem mod forvaltningens indstilling af 12. juni 2023 til Teknik- og Miljøudvalget vedrørende valget af scenariet Lukket gade, herunder særligt notatet omtalt i pkt. 2 i referat af KK-Styregruppemødet (Krakas Plads og Sigynsgade) den 3. marts 2023.

Bo-Vitas anmodning om Teknik- og Miljøforvaltningens forvaltningsmæssige vurdering, herunder redegørelse for de af Teknik- og Miljøforvaltningen inddragede kriterier og afvejningen heraf i forbindelse med beslutningen om valg af scenariet Lukket gade, er forblevet ubesvaret.

På dette grundlag forholder Bo-Vita sig til Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling af 12. juni 2023 med bilag 1-9, der foreløbigt giver anledning til de nedenfor anførte bemærkninger, jf. afsnit 2.

2. Bemærkninger til Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling til Teknik- og Miljøudvalget

Det er Bo-Vitas hovedsynspunkt, at indstillingen til Teknik- og Miljøudvalget og den forudgående interne beslutning i Teknik- og Miljøforvaltningen, der ligger til grund for valget af/anbefalingen af scenariet Lukket gade, savner inddragelse af følgende relevante kriterier:

- 1) Københavns Kommunes Kvarteranalyse fra september 2020 ("Kvarteranalysen") og Den godkendte Forandringsplan for Aldersrogade fra maj 2021 ("Forandringsplanen") som rammesætning for områdets transformation
- 2) Trafikale forhold i området som helhed
- 3) Tryghedsskabende indretning af byrum baseret på erfaringer fra andre udsatte boligområder samt kriminalitetsbekæmpelse
- 4) Den kommende lokalplan

Det er endvidere Bo-Vitas hovedsynspunkt, at indstillingen og det forudgående forløb ikke reflekterer en afvejning af ovennævnte relevante kriterier sammenholdt med de aktuelt inddragede kriterier, der grundlæggende kun afspejler ønsker om a) flere grønne områder, b) byrum til ophold og c) bilfri zoner.

Sammenfattende er det Bo-Vitas hovedsynspunkt, at Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling af 12. ds. fremstår ensidig i sin inddragelse af argumenter/kriterier til støtte for at opretholde den lukkede gade, herunder at indstillingen undlader at inddrage en række væsentlige argumenter for at åbne Sigynsgade, hvilket giver en klar indikation af, at der ikke forud for udarbejdelsen af indstillingen er foretaget en saglig inddragelse og afvejning af kriterier af relevans for udviklingen af området og den nært forestående transformation af Den Grønne Trekant inkl. Bo-Vitas del af Krakas Plads, idet bemærkes, at Bo-Vita som bekendt ejer en tredjedel af Krakas Plads.

2.1 Kvarteranalysen og Forandringsplanen mv.

Som det allerede fremgår af Bo-Vitas indsigelse af 6. juni 2023, stemmer Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling om at holde gaden lukket fremadrettet og begrundelsen herfor ikke overens med Kvarteranalysen. Indstillingen inddrager ikke Kvarteranalysens identifikation af områdespecifikke problemer ved Krakas Plads som følge af den lukkede gade.

Kvarteranalysen anfører generelt om Aldersrogadekvarteret (side 10), at

"kvarterets isolerede karakter underbygges yderligere af, at mange af vejene internt i området ender blindt".

(her understreget)

Det fremgår videre (side 40), at

"Flere af de store veje ender blindt for biltrafik, f.eks. Sigurdsgade, Haraldsgade og Sigynsgade. På den ene side medfører det, at biltrafikken internt i kvarteret er begrænset og området fremstår trafikalt roligt. På den anden side er det med til at styrke følelsen af et afkoblet kvarter, da der, med undtagelse af Rovsingsgade, ikke er gennemkørende trafik."

(her understreget)

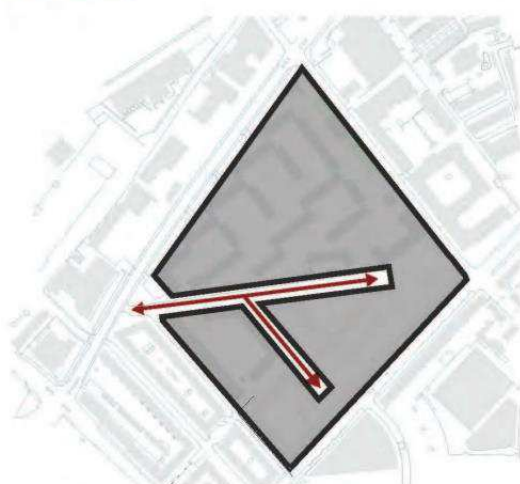
Kvarteranalysen anfører specifikt om Krakas Plads (side 46), at

"Krakas Plads blev permanent lukket for trafik for at aflaste Haraldsgade og metrobyggeriet i forbindelse med det tidligere områdeløft. Krakas Plads er placeret ved General Motors gamle administrationsbygning, som i dag er del af det almene boligområde Den Grønne Trekant. Pladsen er skabt ved at inddrage vejareal fra Aldersrogade (sådan opstod Sigynsgade), så vejen derved blev lukket for gennemkørsel. [...] Derimod er pladsen blevet kendt som et utrygt sted i kraft af en gruppe unge med tilknytning til bandemiljøet tager ophold på pladsen - især i aften- og nattetimerne. I de senere år har der bl.a. været episoder, hvor lokale beboere er blevet overfaldet af gruppen, kablerne til overvågningskameraer klippet og stjålne motorcykler og knallerter efterlades og sættes i brand."

Det fremgår ligeledes af Forandringsplanen (side 18), at Sigynsgade i dag er utryk og aktivitetsforladt, hvorfor der lægges op til at åbne gaden for gennemkørsel. Nedenfor er illustreret de eksisterende forhold for bystrukturen ved Sigynsgade og det tilstødende område ved Krakas Plads.

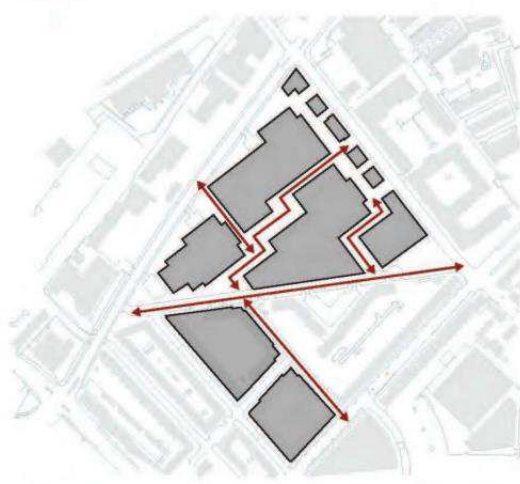
Illustrationen fra Forandringsplanen (bilag 3) er udarbejdet af Tegnestuen Vandkunsten i forbindelse med udarbejdelsen af skitseforslag til byrums- og forbindelsesprojekt i Forandringsplanen, som i øvrigt rekvireret af Københavns Kommune.

Problemstilling

I dag fremstår den grønne trekant og vognvænget som utrykke og lukket område: Begge veje ender blindt og sammenhængen med den omkringliggende by ligger fjært.

Strategi

Ved at bryder strukturen op og skabe forbindelsen skabes der defineret rum som forbindelser på tværs af bebyggelsen og skaber en klar opkobling til sine naboer.

Af væsentlig betydning for at sikre et beslutningsgrundlag baseret på saglige kriterier og en saglig afvejning af kriterier, er navnlig inddragelse af Kvarteranalysen og Forandringsplanen. Dokumenterne er helt centrale for forarbejdet til den kommende lokalplan og bør afspejles i ethvert beslutningsgrundlag, der direkte eller indirekte vil få lokal områdebetydning - her beslutningen om Krakas Plads.

Begge dokumenter er baseret på, at der åbnes for trafik via Sigynsgade med henblik på at sikre et bedre flow i trafikafvikling og gennemstrømning af mennesker i gaderne mv., og dokumenterne kan følgelig ikke udelades.

Hertil kommer, at der aktuelt som led i arbejdet med realiseringen af Forandringsplanen og forberedelsen af den kommende lokalplan pågår drøftelser mellem Bo-Vita og kommunen om etablering af bl.a. et sundhedshus og andre kommunale funktioner i den tidligere GM-bygning. I forhold til særligt etablering af sundhedshuset og kommunale funktioner er det helt essentielt, at trafikken kan afvikles tilfredsstillende, dels for brugerne af funktionerne, dels for omgivelserne. Det er flere steder i referater fra arbejds- og styregruppemøder fremhævet, at de eksisterende forhold ved Krakas Plads (scenariet Lukket gade) med en hammerhoved-vendeplads er farligt for cyklister og fodgængere, og der vil tilsvarende være risiko for, at der skabes en flaskehals, hvor biltrafikanter har svært ved at forlade området, herunder passe på bløde trafikanter, jf. nærmere nedenfor pkt. 2.2.

Teknik- og Miljøforvaltningen opfordres på denne baggrund til at reassumere denne del af sagsbehandlingen med henblik på at sikre, at kommunens myndighedsbeslutning inddrager de helt centrale og fortsat meget aktuelle elementer i Kvarteranalysen og Forandringsplanen.

2.2 Trafikale forhold i området som helhed

Det fremgår af indstillingen til Teknik- og Miljøudvalget, under beskrivelsen af Problemstilling, at:

"Tidligere trafiksimuleringer har vist, at der ikke var én trafikløsning, som var bedst, og derfor har de lokale interessenters ønske vægtet højt i forhold til den anbefalede løsning. Forvaltningen anbefaler scenariet med en lukket gade, da det har størst lokal opbakning. Politiet anbefaler også en lukket gade."

(her understreget)

Det følger af referat af 1. december 2022 for styregruppemøde for Områdefornyelse ved Skjolds Plads, at politikommissær og nærpolitibetjent på Nørrebro, Thomas Ahlburg, var til stede på mødet for at fortælle om tryghed i kvarteret. Det er anført i referatet, at Thomas Ahlburg og nærpolitiet "oplever", at bilfærdsel giver anledning til størst utryghed i byen. Flere synspunkter er fremhævet og fælles for dem alle er, at der argumenteres for, at Krakas Plads skal forblive lukket.

Aktindsigten i sagen har ikke ført til identifikation af andet materiale fra politiet end ovennævnte referat samt referencen i indstillingen vedrørende politiets anbefaling. Efter alt foreliggende er den omtalte anbefaling udelukkende baseret på nærpolitibetjentens egne erfaringer og oplevelser, og betragtninger om trafikale forhold og tryghed i kvarteret er ikke baseret på undersøgelser eller materiale af objektiv karakter. Der er således ikke forud for indstillingen gennemført egentlige undersøgelser af de trafikale forhold i området som helhed, hvilket havde været særdeles relevant. Hertil kommer, at politiets anbefaling ikke ses at omfatte en vurdering af hammerhoved-løsningens forenelighed med ønsket om færdselssikkerhed i øvrigt, hvilket også havde været relevant.

Teknik- og Miljøforvaltningen opfordres på denne baggrund til at reassumere denne del af sagsbehandlingen med henblik på at sikre, at politiets anbefaling - der grundlæggende har karakter af en forvaltningsakt, når den betegnes som en anbefaling - kvalificeres med inddragelse af de trafikale forhold i området som helhed, således at den i højere grad end på det foreliggende grundlag, kan kvalificere kommunens myndighedsbeslutning om Krakas Plads, jf. i øvrigt nedenfor pkt. 2.3.

2.3 Kriminalitetsforebyggelse

Kriminalitet i området har været et centralt problem og er potentielt fortsat et centralt problem omkring Krakas Plads, allerede fordi Aldersrogade som boligområde er kategoriseret som udsat og netop er kommet af regeringens liste. Kriminalitetsforebyggelse er imidlertid ikke inddraget som et kriterium i beslutningsprocessen omkring udformningen af Krakas Plads, og har ikke været en del af myndighedsbehandlingen forud for indstillingen og dermed i valget mellem åben henholdsvis lukket gade.

Et centralt element er, at fortsat lukning af Sigynsgade, som eksplicit anført i Forandringsplanen, jf. ovenfor pkt. 2.1, potentielt set gør det nemmere for grupperinger at opholde sig på Krakas Plads, hvis der ikke er gennemgående trafik. Hertil kommer endvidere, at en lukket gade er svær fremkommelig for politiet i tilfælde af tilkaldelse eller patruljering. Disse elementer er heller ikke inddraget i forbindelse med indhentning af ovennævnte politianbefaling, jf. ovenfor pkt. 2.2.

Teknik- og Miljøforvaltningen opfordres på denne baggrund til at inddrage kriminalitetsforebyggende tiltag som kriterium og sikre den fornødne afvejning heraf som væsentligt kriterium under særlig hensyntagen til kriminalitetshistorikken i området og i øvrigt til de velkendte nationale og internationale erfaringer med kriminalitetsforebyggelse i udsatte boligområder, der tilsiger, at udsatte boligområder skal åbnes for trafik fremfor lukkes, jf. i øvrigt også Forandringsplanen ovenfor i pkt. 2.1.

2.4 Kommende lokalplan

Forud for gennemførelsen af det omkostningstunge anlægsprojekt som indstillingen lægger op til med scenariet Lukket gade, er et centralt yderligere kriterium, som bør inddrages, at Bo-Vita som nævnt ovenfor er i proces med Teknik- og Miljøforvaltningen om realisering af Forandringsplanen og som led heri fører dialog med kommunen om den kommende lokalplan for Den Grønne Trekant. Den forestående realisering af den fysiske helhedsplan for Den Grønne Trekant indebærer en gennemgribende transformation af områdets bebyggelse og infrastruktur, som forventes igangsat i forlængelse af lokalplanens vedtagelse.

Krakas Plads, der som nævnt er delvist ejet af Bo-Vita og udgør en del af Den Grønne Trekant, indgår naturligt i planlægningen. Det forekommer derfor helt oplagt, at projektet for Krakas Plads, der ligger til grund for indstillingen, inddrages i lokalplanlægningen for området, således at den fremtidige Sigynsgade bliver en del af lokalplanen, og ikke som nu udskilles til isoleret myndighedsbehandling uden skelen til området i øvrigt.

Endeligt bemærkes, at den kommende renovering og fortætning af Den Grønne Trekant vil betyde, at byggepladsleverancer, entreprenørmateriel m.v. i hele byggeperioden skal transporteres til Den Grønne Trekant via Sigynsgade med den konsekvens, at den - i givet fald - nyanlagte gade med ny træbeplantning og nyetablerede opholdsarealer for bl.a. legende børn vanskeligt vil kunne anvendes som forudsat, ligesom der efterfølgende naturligt må forventes et betydeligt og dermed også omkostningstungt opretningsarbejde.

Dette tilsiger på selvstændigt grundlag, at indstillingen ikke fremmes på det foreliggende grundlag, og at afklaringen af den fremtidige Sigynsgade udsættes indtil videre på yderligere afklaring af relevante hensyn.

3. Generelle bemærkninger til myndighedsbehandlingen forud for indstillingen mv.

Af indstillingens bilag 5 "Høring" fremgår, at der er foretaget en "omverdensinddragelse". Indstillingens bilag 5 "Høring" består af en sammenfatning af de hørings- og kommenteringssvar, som kom på baggrund af høringsmaterialet. Høringsmaterialet var fremsendt pr. e-mail og bestod af et følgebrev, dispositionsforslagene og situationsplaner for lukket henholdsvis åben gade.

Det fremgår, at der blev givet relativt kort frist for grundejerne og interessenterne til at afgive deres hørings- og kommenteringssvar. Flere af høringsvarene fremstår som udtryk for enkeltpersonens subjektive holdninger til udformningen af pladsen, og der er flere, der ikke nåede at vende retur inden for fristen.

Det fremsendte materiale giver ikke et nuanceret billede af de to scenarier med åben henholdsvis lukket gade, idet der ikke ses at være fremhævet de fordele, der er ved at åbne gaden for trafik, herunder særligt i forhold til bekæmpelse af kriminalitet.

Det er således Bo-Vitas synspunkt, at såvel høringsmaterialet som indstillingens bilag ikke på en fyldestgørende måde reflekterer inddragelse af relevante saglige kriterier i forhold til det underliggende faktum, herunder scenariet for en åben gade. Dette er problematisk, eftersom indstillingen i øvrigt giver udtryk for være baseret på en bred høring af interessenter under inddragelse af saglige argumenter for de to scenarier.

På grundlag af det ovenfor i afsnit 1-3 anførte opfordrer Bo-Vita til, at Teknik- og Miljøudvalgets beslutning vedrørende Krakas Plads udsættes indtil videre henholdsvis at sagen inddrages under lokalplanarbejdet.

4. Afsluttende bemærkninger vedrørende aktindsigt

Der henvises i Teknik- og Miljøforvaltningen e-mail af 2. juni 2023 til offentlighedslovens bestemmelser om interne dokumenter som begrundelse for at der ikke meddeles aktindsigt i det efterspurgte notat, der ligger til grund for indstillingen.

Det følger af den gældende offentlighedslov § 23, at interne dokumenter kan undtages fra aktindsigt. Dokumentet vil udelukkende have karakter af et internt dokument, såfremt det kun har cirkuleret indenfor samme myndighed.

Overfor hensynet til undtagelse fra aktindsigten står meroffentlighedsprincippet, jf. offentlighedsloven § 14, stk. 1. Forvaltningen er forpligtet til i forbindelse med behandling af en anmodning om aktindsigt at overveje, om der kan gives aktindsigt i dokumenter i videre omfang, end hvad der bl.a. følger af lovens § 23. Det følger endvidere af forarbejderne til bestemmelsen i § 23 vedrørende interne dokumenter, at i det omfang et dokument ikke indeholder foreløbige overvejelser eller tilsigter at tjene som grundlag for myndighedens interne beslutningsproces, kan der være en særlig grund for den pågældende myndighed til at overveje, om det pågældende dokument kan udleveres i medfør af meroffentlighedsprincippet i § 14, stk. 1.

Det efterspurgte notat vedrørende drøftelse af grundejernes høringssvar til åben henholdsvis lukket gade, herunder udfaldet af høringerne, datoer m.m. for processen med borgerdialog, kan være af væsentlig betydning for den forvaltningsretlige vurdering af beslutningsprocessen, der ligger forud for Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling, hvilket begrundes, at der meddeles aktindsigt.

Offentlighedsloven har karakter af en minimumslov, og Teknik- og Miljøforvaltningen vil kunne træffe beslutning om at udlevere dokumenter, der ellers kunne undtages fra aktindsigt. Det bør i denne anledning tillægges væsentlig betydning, at Bo-Vita er part i sagen, og at beslutningen om udformningen af Krakas Plads har væsentlig betydning for Bo-Vita og den fremtidige udformning af området.

Teknik- og Miljøforvaltningen opfordres på denne baggrund til at udlevere de efterspurgte dokumenter, herunder særligt det udarbejdede notat og evt. yderligere dokumentation og materiale, der ligger til grund for indstillingen.

Med venlig hilsen

Anne Louise Haack Andersen
Advokat, Director